

Stephanie zou graag een opleiding beginnen en afmaken

Van de Straat!

Mobilisatieprogramma zwerfjongeren

Tekst: Davita de Jonge-Dijkstra | Foto's: Marjolein Busstra

Iedere dak- en thuisloze jongere een eigen plan om 'van de straat' te komen. Dat is de ambitie van mobilisatieprogramma Van de Straat!. Hulp aan jongeren zonder vaste thuisbasis is vaak versnipperd en niet altijd effectief. Dat moet fundamenteel anders. Van de Straat! wil geen hulp bieden over de hoofden van jongeren heen, maar hen juist actief betrekken bij het streven naar verbinding tussen instanties op het gebied van zorg, onderwijs, werken en wonen.

Initiatief voor Van de Straat! komt van de Federatie Opvang, Stichting Zwerfjongeren Nederland en Kamers met Kansen. Het project wordt financieel gesteund door het Skanfonds. De initiatiefnemers willen aanhaken bij de decentralisatie van onder meer de jeugdzorg en de awbz.

‘School, schuld, werk, wonen; overal moet je opnieuw je verhaal doen’

Omdat de verantwoordelijkheid voor dak- en thuisloze jongeren steeds meer op lokaal niveau komt te liggen, is dit hét moment om verbindingen te gaan leggen. Dat stelt Hella Masuger, projectleider van Van de Straat!. 'Gemeentes zullen bruggen gaan slaan tussen verschillende beleidsterreinen en kunnen dan ook knelpunten voor dit soort jongeren oplossen.' Van de Straat! wordt in de periode 2013-2016 ontwikkeld in proefregio Friesland/ Groningen. Het is de bedoeling dat het project zich daarna zal verspreiden om uit te monden in een landelijke aanpak.

Onderwijs en schulden

(Dreigende) dakloosheid is een belangrijke indicator voor schooluitval. Zwerfjongeren hebben immers wel wat anders aan hun hoofd dan hun diploma halen. Maar ook wanneer ze wel een permanent dak boven hun hoofd hebben gevonden, blijkt de trap naar een stabiele toekomst behoorlijk steil. Als het gaat om onderwijs hebben velen een achterstand. Neem Samuel (25). Door zijn schulden en relatief hoge leeftijd gaan veel deuren voor hem dicht. 'Ik wil een bbl-traject voor Sociaal maatschappelijke dienstverlening volgen, maar zal eerst een stage moeten vinden om op school toegelaten te worden. Ik zoek nu al twee jaar, maar er zijn weinig plekken. Bovendien moet ik een betaalde stage vinden omdat ik mijn schulden moet aflossen en de meeste stages zijn onbetaald of je krijgt een kleine stage-vergoeding. Ik ben dan te duur.'

Jongeren met schulden kunnen geen studiefinanciering aanvragen. Wie onder de WNSP (Wet schuldsanering natuurlijke personen) valt, kan soms zelfs geen toestemming krijgen om te studeren. Eerst moeten schulden worden afgelost en studiefinanciering is, in deze wet, geen inkomen. De 26-jarige Stephanie Kaptein ondervindt dit aan den lijve. Zij wil dolgraag een diploma halen en een baan op niveau vinden, maar kampt met torenhoge schulden. 'Van mijn 14e tot mijn 24e zwierf ik van adres naar adres. Ik ben meerdere opleidingen begonnen, maar door mijn hectische leven lukte het me niet om een diploma te halen.' Nu ze via een jongerenopvang aan zelfstandige woonruimte is geholpen en haar leven in rustiger vaarwater terecht is gekomen, zou ze

Transitiekunde

Het afgelopen jaar zijn er interviews gehouden bij gemeenten, welzijnsinstellingen, roc's, maatschappelijke opvang en verslavingszorg. Daarbij werd gebruik gemaakt van wetenschappelijke inzichten vanuit de transitiekunde. Masuger: 'Hiermee wilden we kijken wat de historische ontwikkelingen zijn geweest in het sociale domein en hoe we vernieuwingen en verbeteringen kunnen versnellen. Er zijn zoveel instanties met dit onderwerp bezig en soms werken ze elkaar zelfs tegen. Met de enorme veranderingen in 't verschiep leek het ons goed eens terug te kijken; wat is er de afgelopen decennia allemaal al gedaan voor zwerfjongeren, wat zijn de historische trends en wat ging daarin wel of niet goed, waar zijn slimme verbindingen te leggen en hoe kunnen er gezamenlijk experimenten gestart worden om heersende knelpunten op te lossen?' Van de Straat! wordt hierbij begeleid door Jan Rotmans, verbonden aan het Dutch Research Institute of Transitions (DRIFT), onderdeel van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

'Dit is hét moment om verbindingen te leggen'

Ook Samuel heeft nu een dak boven zijn hoofd

graag een opleiding beginnen én afmaken. Toch zit dat er voorlopig nog niet in. 'Binnenkort start ik met een schuldsaneringstraject. Ik krijg 40 euro leefgeld per week en na drie jaar kan ik met een schone lei beginnen, maar tot die tijd kan ik niet naar school. Het liefst zou ik hbo Communicatie gaan doen, maar ik ben dan al 29 als ik begin.'

Je wilt door

Net als andere jongeren die betrokken zijn bij Van de Straat!, ervaren Stephanie en Samuel dat ze door regels en onafhankelijk van elkaar werkende instanties belemmerd worden. Stephanie: 'School, schuld, werk, wonen; overal moet je opnieuw je verhaal doen. Dat kan afschrikken en het is vervelend, want je wilt niet blijven hangen, je wilt door!' Om te voorkomen dat jongeren door ingewikkelde hulpvragen en 'versnipperde' bestaande voorzieningen hulp gaan mijden, betreft Van de Straat! hen actief bij samenkomsten om te praten over de gewenste nieuwe aanpak. Er moet een goede samenwerking komen tussen jongeren en betrokken partijen in de keten zorg-onderwijs-arbeidsmarkt-wonen. De RMC-medewerkers kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Zij hebben, gezien hun positie op het snijvlak van onderwijs en arbeidsmarkt, als geen ander de mogelijkheid verbindingen te leggen. Doel is met elkaar te komen tot een persoonlijk plan voor iedere jongeren dat leidt tot onderdak, opleiding of werk en ontplooiing van talent. Zodat jongeren het heft weer in eigen handen kunnen nemen en na jarenlang overleven, weer kunnen gaan leven.

Bekijk ook de blog:

www.vdstraat.com